

بررسی برخی عوامل مرتبط با ماکروزومی و وزن کم هنگام تولد

نسیم بهرامی^۱، محمدعلی سلیمانی^{۲*}

تاریخ دریافت ۱۳۹۲/۱۰/۱۷ تاریخ پذیرش ۱۳۹۲/۱۲/۱۵

چکیده

پیش زمینه و هدف: وزن هنگام تولد یکی از عوامل اصلی تعیین کننده رشد جسمانی و مغزی نوزاد بوده و نشانه معتبری از رشد داخل رحمی است. هدف از این مطالعه بررسی برخی عوامل مرتبط با ماکروزومی و وزن کم هنگام تولد در زنان مراجعه کننده به بخش زایمان یک بیمارستان تخصصی در سال ۱۳۸۹ بود. **مواد و روش کار:** در این مطالعه مقطعی، میانگین وزن ۳۰۷۶ نوزاد که به روش طبیعی متولد شده بودند، مورد بررسی قرار گرفت. تجزیه و تحلیل آماری با استفاده از نرم افزار کامپیوتری SPSS نسخه ۱۷ صورت گرفت. برای بررسی مشخصات دموگرافیک از آزمون های توصیفی (میانگین، انحراف معیار) و آمار استنباطی نظیر آزمون تی مستقل، آزمون های کای دو، ANOVA، آزمون تعقیبی شفه و رگرسیون خطی استفاده شد. سطح معنی داری کلیه آزمون ها کمتر یا مساوی ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته ها: شیوع وزن کم هنگام تولد ۶/۷ درصد (۲۰۵ نفر) و ماکروزومی ۳/۲ درصد (۹۷ نفر) بود. میانگین وزن نوزادان در مطالعه حاضر $3248/18 \pm 458$ گرم بود. بر اساس مدل رگرسیونی خطی، نوع زایمان، تعداد زایمان، جنسیت نوزاد، پره‌اکلامپسی و سن مادر به ترتیب بیشترین تأثیر را با وزن کم هنگام تولد داشتند. هیچ کدام از موارد ذکر شده با ماکروزومی نوزادان در ارتباط نبود.

بحث و نتیجه گیری: بر اساس نتایج مطالعه حاضر شناخت و کنترل بسیاری از فاکتورهایی که با وزن هنگام تولد ارتباط دارند می تواند منجر به تولد نوزادان با وزن نرمال شده و شیوع وزن کم هنگام تولد و ماکروزومی را کاهش دهد.

کلید واژه ها: وزن کم هنگام تولد، ماکروزومی، نوزاد

مجله دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، دوره دوازدهم، شماره دوم، پی در پی ۵۵، اردیبهشت ۱۳۹۳، ص ۱۴۳-۱۳۶

آدرس مکاتبه: قزوین، بلوار شهید باهنر، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران، تلفن: ۰۲۸۱۳۳۲۸۲۱۲

Email: soleimany.msn@gmail.com

مقدمه

عدم دریافت برخی از مواد مغذی، پایین بودن سطح هموگلوبین و هماتوکریت خون مادر و مصرف الکل از علل کم وزنی نوزاد به شمار می روند (۶، ۷). نتایج مطالعات دیگر نشان می دهد که افزایش ناکافی وزن مادر در دوران حاملگی باعث کم وزن شدن نوزاد می گردد. برخی از وضعیت های طبی نیز به واسطه اختلال در عملکرد جفت می توانند وزن هنگام تولد را کاهش دهند. همچنین در تولد نوزاد پسر، به واسطه افزایش دریافت کالری بیشتر، وزن هنگام تولد افزایش می یابد (۸، ۹). در مطالعه ای که بر روی ۳۰۴ زن حامله در بوستون امریکا انجام شده بود، محققین نشان دادند بین ترشح تستوسترون توسط بیضه نوزاد و میزان دریافت مواد غذایی مادر ارتباط وجود دارد (۱۰).

رشد جنین و وزن هنگام تولد با بسیاری از عوامل و وضعیت های خاص طبی که در دوران حاملگی وجود داشته یا ایجاد می شوند (مانند دیابت) ارتباط دارند (۱). علاوه بر این نتایج متناقضی از سایر عوامل نظیر وضعیت اقتصادی اجتماعی، رژیم غذایی (مصرف ماهی و روغن ماهی)، تعداد حاملگی و زایمان، سن و شاخص توده بدنی مادر، جنسیت نوزاد، فاکتورهای نژادی، شغل (کار در شیفت شب)، تحصیلات مادر، سابقه مصرف سیگار، عفونت های دهان و دندان، افسردگی مادر در دوران بارداری و حتی فصل تولد نوزاد در متون به چشم می خورد که بر وزن هنگام تولد تأثیرگذار هستند (۲-۵).

^۱ مربی، عضو هیأت علمی دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

^۲ مربی، عضو هیأت علمی دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران (نویسنده مسئول)